

Szerző

Cím *Házomlás Kőbányán.*

Forrás: *Pesti napló*

Bp.

1910

XII/16

(Köt. v. füz.

Házomlás Kőbányán.

— Egy halott, két sebesült. —

Budapest, december 15.

(Saját tudósítónkiól.) A téli hónapokban sem szünetelő, lázas kapkodással és szinte türeményes gyorsasággal való építkezésnek megdöbbentően nagy emberáldozata van a fővárosban. Az utóbbi időben egymást érik az építkezési katasztrófák, amelyek csakis azért történhetnek meg, mert bűnös türelmetlenséggel sietnek a falak tető alá való helyezésével, máról-holnapra emeletes falak nőnek ki a laza, futóhomokszerű talajból és a nedves időjárásban azután hol itt, hol amott dőlnek halompra a gyenge alapra fektetett, égnek meredő — kártyaházak. A bűnös lelkiismeretlenséggel vezetett építkezéseknek azután nem marad el szomorú következményük, az épületeken dolgozó munkások életükkel, jobbik esetben testi épségükkel fizetnek a kapzsi vállalkozásért.

Felületes számításai, ez év végén, közel husz emberélet pusztult el az összeomlott házfalak romjai alatt és sokkal nagyobb a száma azoknak, akik örök életükre nyomorékjai lettek az építkezési katasztrófáknak. És ha nagy apparátussal vonulnak is föl az illetékes hatóságok s ha gondos körültekintéssel kutatják is, kik felelősek az elpusztult emberekért, ez ideig még nem történt meg, hogy akár a rendőrség, akár a vizsgálóbíró — aki minden egyes katasztrófánál megjelenik — rá tette volna kezét az építés gondatlan vezetőjére. Nem statuálnak példát arra, hogy azoknak a szerencsétlen, szegény ördögöknek, akik a levegőben lógó falak mentén dolgoznak, büntetlenül nem lehet a bőrükre, éle-

tükre spekulálni. Gondos, becsületes és reális számításai vállalt és vezetett építkezésnél a legkritikább esetben történik hasonló katasztrófa, amelynek lehetőségével csak a bűnös spekuláció esetében találkozhatunk.

Mert annyi bizonyos, hogy az egymást követő szerencsétlenségekben rendszer észlelhető s ennek a rendszernek az okai ott gyökereznek a vállalkozás számításában. A spekuláció a selejtes anyagban, a munka tökéletlenségében és a munkások agyonhajszolásában találja meg a maga hasznát, amelyhez aztán, a folyvást megismétlődő katasztrófák miatt, tömeges emberélet és embervér tapad hozzá.

Gondos előrelátással bizonyára elejét lehetne venni az olyan szerencsétlenségnek, mint a múlt év májusában is történt Budapest tizedik kerületében, Kőbányán. Az Állomás- és Hölgy-utcák sarkán épülő, háromemeletes bérháznak dőlt be egyik fala, amelynek romjai halálra zúzták az ott dolgozó kőművest, Takács Istvánt, Schlick Ferencet és Szabó Andrást pedig életveszélyesen megnyomorították. A házat dr. Kovács Béla kőbányai ügyvéd építési tervét Schönteil Rikárd műépítő csinálta és az építés munkáját Skorka Mihály építőmester vezette. Szeptember végén kezdették meg a bérház építését és a munkával már annyira haladtak, hogy a külső oldalfalakat fölrakták három emelet magasságába. Az épületnél dolgozó munkások zömét az Állomás-utca néző frontnál foglalkoztatták, amíg a Hölgy-utca néző falnál csak öten dolgoztak, amikor rövidesen a deledő idő előtt, háromnegyed tizenkettőkor az állomásutcai fal felső toka megingott és a következő pillanatban, nagy, vészes robajjal összeomlott. A téglák, oszlopok, deszkák, vasdarabok ha-

lomra dőttek az utcára. Az összedőlő fal romjai elszakították a második emeleti falkötő-vasat s magukkal rántották a mélybe a homlokzattal egy részét, míg ennek másik része meghajolva, összeroppedve ott maradt és föld közt lebegve, meglapult vaspántjával és téglával. Fönn két munkás dolgozott, ezek

zuhantak le az omladékkal együtt éppen a veszedelmesen kihajló falrész alá.

A rémségre összecsdült az utca népe, telefonoztak segítségért mindenfelé, tűzoltókhoz, mentőkhöz, rendőrséghez, kerületi előláróshoz, meg a műépítőhöz. Aztán jöttek a tűzoltók, a kőbányaiak és a középontiak, nyomukban a mentők két automobilon és kocsin. A rendőrség részéről Rhédey Miklós rendőrtanácsos, Tóth János rendőrkapitány és Král Ferenc jelentek meg. A beomlott ház környékét rendőri kordonnal zárták el és a tűzoltók késő délutánig dolgoztak az omladék eltakarításával.

Legelőször az áldozatok mentésére kellett gondolni. A tűzoltók az egyiket, Schlick Ferenc napszámost nagynehezen kihúzták a téglák, deszkák, gerendák, vasdarabok alól. Koponyája megrepedt, kezeje is csupa vér volt. Tüstént elvitték az István-kórházba. Ott feküdt az omladék alatt még egy ember borzalmasan összetörve, annyira, hogy szinte ép rész nem volt már a felső testén. Látni lehetett, hogy már nem él, a lezuhanó földdarabok egy pillanat alatt agyonzúzták.

A halotthoz egyelőre nem lehetett nyulni, mert a homlokzattal kihajló része újabb katasztrófával fenyegetett. A tűzoltóknak fel kellett menni a harmadik emeleti részre és oldalról egy hatalmas gerendával lerombolni a megrepesztett falrészt. Csak azután lehetett kiszedni a romok alól az agyonzúzott munkást: Takács István harminckét éves kőművest, akinek szörnyen összeroncolt holttestét pokróccal betakarták és a sáros gyalogjáróra helyezték. Röviddel utóbb odaérkezett fiatal özvegye, aki ájultan borult rá a férj tetemére.

Időközben hozzáláttak a nyomozáshoz és hivatalos vizsgálathoz is. Raiz Rezső elüljáró és Linhardt József városi mérnök, a műépítővel meg a pallérral vizsgálatták az épületet és iparkodtak megállapítani a baleset okát, de pozitív eredményre nem tudtak jutni. A műépítő bizonyította, hogy nincs hiba a munkában, a segédje azt mondta, hogy valaki, talán bűnös szándékból kimozdított néhány téglát s így roskadt le a pillér. Az illetékes hatóságok, — miként mondani szokás, — tovább nyomoznak. Takács István kőművest majd eltemetik, Schlick és Szabó pedig, ha életben maradnak, koldusbotot foghatnak, mert nyomorékok lesznek egész életükre. És amiközben egyre nyomoznak, a beomlott fal vérrel áztatott tégladarabjai visszakerülnek helyükre, minden a helyére kerül, csak az, vagy azok nem, akiknek gondatlanságából megtörtént a katasztrófa. Pedig, hogy hol lenne a helyük, azt mondani is fölösleges.

728

1910